

Моргачов І. В.

*кандидат економічних наук,
доцент кафедри публічного управління, менеджменту та маркетингу
Східноукраїнського національного університету
імені Володимира Даля*

Morhachov Illia

*Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Department of Public Administration, Management and Marketing
Volodymyr Dahl East Ukrainian National University*

ВПЛИВ НА ПРОЦЕСИ РЕГІОНАЛЬНОЇ КОНЦЕНТРАЦІЇ ОРГАНІЗАЦІЙ СФЕРИ ІНЖИНІРИНГУ СОЦІАЛЬНОЇ, НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ТА ІННОВАЦІЙНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

Анотація. Розглянуто причини регіональної концентрації організацій сфери інжинірингу та основних чинників їхньої діяльності. За допомогою метода аналізу відхилень структури показників за регіонами обґрунтовано доцільність розгляду гіпотези, що важливою причиною регіональної концентрації чинників діяльності організацій сфери інжинірингу є соціальна, а також науково-технічна та інноваційна інфраструктура, що в сукупності має більше значення для відповідної концентрації порівняно з орієнтацією на замовників своїх робіт. Згідно з указаним методом порівнювалася регіональна структура ВРП та основних показників організацій сфери інжинірингу за регіонами України. На додаток до цього порівнювалася регіональна структура основних показників наукових організацій. Такі суб'єкти господарювання при цьому розглядалися як інноваційна інфраструктура. Порівняння регіональної структури наведених чинників не дало змоги довести стовідсоткову відповідність, однак певний рівень такої відповідності було виявлено. Апробація авторського методу визначення відхилень регіональних структур дала змогу здійснити ранжирування відповідності досліджуваних чинників. Уточнено, що відсутність суттєвих бар'єрів у міжрегіональній взаємодії дає змогу організаціям сфери інжинірингу та замовникам проектно-кошторисної документації знаходитися в різних регіонах країни.

Ключові слова: організації сфери інжинірингу, наукові організації, валовий регіональний продукт, інноваційно-інвестиційний проект, науково-технічна та інноваційна інфраструктура, проектно-кошторисна документація.

Вступ та постановка проблеми. Регіональні організації сфери інжинірингу безпосередньо беруть участь у реалізації регіональних і національних інноваційно-інвестиційних проектів. Вони визначають якість проектних рішень, що містяться в проектно-кошторисній документації, тому мають суттєве значення в науково-технічній та інноваційній діяльності, що зумовлює актуальність досліджень чинників і закономірностей їх концентрації в тих чи інших регіонах.

Відсутність таких організацій або недостатній їх професійний рівень для реалізації важливих інноваційних проектів може поставити під сумнів успішну реалізацію проектно-кошторисної документації є обов'язковою умовою будівництва, модернізації та реконструкції будь-яких об'єктів.

На протязі тривалого часу організації сфери інжинірингу та їхні ресурси (вирішальним з яких є персонал) концентрувалися в певних регіонах країни, тому важливо визначити закономірності, чинники та основні причини такої концентрації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій за напрямом [1–7] дає змогу визначити наявність суттєвих розробок тематики інноваційної та науково-технічної діяльності, а також інжинірингових послуг. На жаль, у межах цих напрямів питання регіональної концентрації організацій сфери інжинірингу часто залишаються поза увагою науковців.

У роботі [1] зазначалося, що необхідною є активізація інноваційної діяльності в регіонах через створення об'єктів інноваційної інфраструктури, що створить умови для кооперації між університетами, науковими організаціями, підприємствами фінансового та реального секто-

рів економіки і громадськими організаціями. У роботі [8] автором вже здійснювалися дослідження особливостей регіонального розвитку організацій сфери інжинірингу за період 2000–2007 рр., у результаті чого була виявлена тенденція концентрації ресурсів цих організацій в м. Києві та інших промислово розвинених регіонах.

У нашому дослідженні ми зупинимося на такій гіпотезі: важливою причиною регіональної концентрації чинників діяльності організацій сфери інжинірингу є соціальна, а також науково-технічна та інноваційна інфраструктура, що в сукупності має більше значення для відповідної концентрації порівняно з орієнтацією на замовників своїх робіт. При цьому відсутність суттєвих бар'єрів у міжрегіональній взаємодії дає змогу організаціям сфери інжинірингу та промисловим підприємствам знаходитися в різних регіонах країни.

Метою даної роботи є уточнення причин регіональної концентрації організацій сфери інжинірингу та основних чинників їхньої діяльності.

Результати дослідження.

Основними замовниками робіт організацій сфери інжинірингу є промислові підприємства, підприємці, державні органи влади, які управляють процесами будівництва та реконструкції в регіонах. Останні здійснюють свою діяльність на основі податкових надходжень від підприємців та промислових підприємств, тому промислові підприємства та обсяги їхньої діяльності в підсумку є визначальним джерелом фінансування робіт досліджуваних суб'єктів господарювання.

Якщо розглядати обсяги діяльності промислових підприємств як основний чинник регіональної концентрації організацій сфери інжинірингу, то структура розподілу кількості останніх та їхніх ресурсів, а також обсягів реалі-

зації робіт за регіонами має відповідати структурі розподілу валового регіонального продукту (ВРП) за регіонами.

Середня структура ВРП та основних показників діяльності організацій сфери інжинірингу за регіонами наведена в табл. 1.

Розгляд наведеної таблиці дає змогу визнати певну невідповідність структури обсягів реалізації робіт та чисельності працівників організацій сфери інжинірингу за регіонами регіональній структурі ВРП. До того ж структура обсягів реалізації робіт досліджуваних організацій у більшому ступені характеризується невідповідністю структурі ВРП порівняно зі структурою чисельності працівників за регіонами.

Структура кількості організацій сфери інжинірингу за регіонами не має пріоритетного значення порівняно зі структурою їх працівників, оскільки саме останні є вирішальним «чинником виробництва» проектно-кошторисної документації та проектних рішень. Однак перший показник може використовуватися для порівняння. Наприклад, якщо структура кількості досліджуваних організацій за регіонами в більшому ступені відповідає структурі розподілу ВРП за регіонами, ніж структура їхніх працівників та обсягів реалізації робіт, то можна констатувати відсутність закономірності вирішальної залежності регіональної концентрації організацій сфери інжинірингу від регіонального розміщення промислових підприємств.

Рівні відповідності структури за показниками у цьому разі визначалися шляхом візуального аналізу

даних табл. 1. Однак для підтвердження гіпотези можна використати об'єктивні математичні методи порівняння структури показників за регіонами, що викладені у [9]. Цей метод ґрунтується на визначенні за модулем різниці питомої ваги розподілу за регіонами чинника та результату його впливу. Якщо відповідна різниця не є мінімальною, то між досліджуваними чинниками існує слабкий зв'язок. Результати використання методу щодо показників досліджуваних організацій наведено в табл. 2.

Як бачимо з наведеної таблиці, структура розподілу обсягу реалізації робіт організацій сфери інжинірингу за регіонами майже не відповідає структурі ВРП за регіонами. Аналогічна ситуація спостерігається і за чинником чисельності працівників цих організацій. У більшому ступені відповідність має місце за регіональною структурою кількості відповідних організацій.

Отже, історично організації сфери інжинірингу як юридичні особи і створювалися «під» регіональні промислові підприємства поблизу місця їх розташування, а з часом певна частина персоналу організацій сфери інжинірингу концентрувалася в таких містах, як Київ, Харків та інших великих промислових центрах. Високий рівень заробітної плати у цих містах та рівень якості проектно-кошторисної документації зумовив більш високі показники собівартості та грошові обсяги реалізації робіт досліджуваних суб'єктів господарювання, що розташовані саме в столиці країни.

Таблиця 1

Середня структура основних показників організацій сфери інжинірингу та ВРП за регіонами протягом 2014–2017 рр.

Регіон	Значення середньої структури за регіонами, %			
	ВРП	кількості організацій сфери інжинірингу	чисельності працівників організацій сфери інжинірингу	обсягів виконання робіт організацій сфери інжинірингу
Україна	100,00	100,00	100,00	100,00
Вінницька область	2,97	2,61	2,05	1,01
Волинська область	1,54	1,70	1,08	0,24
Дніпропетровська область	10,73	7,08	7,73	4,44
Донецька область	6,37	3,28	4,05	5,48
Житомирська область	1,94	2,23	1,50	0,37
Закарпатська область	1,44	2,05	1,02	0,27
Запорізька область	4,34	3,94	3,06	1,28
Івано-Франківська область	2,28	2,98	1,69	2,63
Київська область	5,21	6,07	2,85	4,27
Кіровоградська область	1,89	1,20	0,84	0,27
Луганська область	1,50	1,16	3,37	2,90
Львівська область	4,72	6,05	6,07	2,74
Миколаївська область	2,36	2,36	1,82	1,09
Одеська область	4,92	5,57	4,49	4,19
Полтавська область	4,70	3,20	2,57	2,98
Рівненська область	1,75	2,42	1,34	0,33
Сумська область	1,98	2,00	1,69	0,76
Тернопільська область	1,34	1,52	0,99	0,29
Харківська область	6,29	7,05	10,14	6,53
Херсонська область	1,57	1,36	1,03	0,29
Хмельницька область	2,05	2,37	1,37	0,47
Черкаська область	2,49	2,39	1,59	0,55
Чернівецька область	0,92	1,26	0,63	0,13
Чернігівська область	1,82	1,85	1,03	0,36
м. Київ	22,89	26,29	36,01	56,12

**Відхилення за модулем між значенням середньої питомої ваги ВРП
за регіонами від середньої питомої ваги за регіонами основних показників організації сфери інжинірингу**

Регіон	Відхилення питомої ваги за модулем, %		
	за чинником кількості організації	за чинником чисельності працівників	за чинником обсягів виконання робіт
Україна	20,66	40,38	70,45
Вінницька область	0,35	0,92	1,96
Волинська область	0,16	0,46	1,29
Дніпропетровська область	3,65	3,00	6,29
Донецька область	3,09	2,32	0,89
Житомирська область	0,29	0,44	1,57
Закарпатська область	0,61	0,43	1,17
Запорізька область	0,40	1,28	3,05
Івано-Франківська область	0,70	0,59	0,35
Київська область	0,86	2,36	0,95
Кіровоградська область	0,69	1,06	1,62
Луганська область	0,34	1,87	1,40
Львівська область	1,33	1,34	1,98
Миколаївська область	0,00	0,54	1,27
Одеська область	0,65	0,43	0,73
Полтавська область	1,50	2,13	1,72
Рівненська область	0,68	0,41	1,42
Сумська область	0,02	0,29	1,22
Тернопільська область	0,19	0,34	1,05
Харківська область	0,76	3,86	0,24
Херсонська область	0,21	0,54	1,28
Хмельницька область	0,32	0,68	1,57
Черкаська область	0,10	0,90	1,94
Чернівецька область	0,33	0,29	0,79
Чернігівська область	0,03	0,78	1,46
м. Київ	3,40	13,12	33,23

Використання математичних методів аналізу структури показників за регіонами дало змогу підтвердити факт незначного рівня залежності концентрації чинників діяльності організацій сфери інжинірингу від регіонального розподілу промислових підприємств. Якщо один чинник менше впливав на регіональну концентрацію чинників діяльності досліджуваних організацій, то мають бути інші причини, які впливали в більшому ступені.

Лідерами за питомою вагою чисельності працівників організацій сфери інжинірингу є Київ (місце 1) та Харківська область – м. Харків (місце 2). Ці регіони є лідерами за розвитком соціальної інфраструктури: найбільший у країні рівень заробітної плати, наявність відносно всіх об'єктів відповідної інфраструктури (лікарень, закладів освіти та культури, транспорт, центральні державні інституції тощо) вищого рівня (якщо порівнювати в межах країни). За рівнем розвитку соціальної інфраструктури ці міста є своєрідними центрами тяжіння населення країни взагалі і зокрема тих осіб, що працюють в організаціях сфери інжинірингу.

Окрім соціальної, впливати на концентрацію чинників діяльності організацій сфери інжинірингу в регіонах може науково-технічна та інноваційна інфраструктура. Якщо ця гіпотеза є вірною, то структура за регіонами основних показників досліджуваних організацій має відповідати структурі за регіонами аналогічних показників наукових організацій.

Середню структуру основних показників діяльності наукових організацій за регіонами наведено в табл. 3.

Візуальний огляд структури наведених показників не дає змоги виявити відповідність на 100%, однак рівень цієї відповідності вище, ніж щодо структури ВРП за регіонами. Для запобігання суб'єктивності використаємо метод порівняння структури показників, результати використання якого наведено в табл. 4. Використання методу порівняння структури показників за регіонами дає змогу підтвердити певну відповідність регіональної структури показників організацій сфери інжинірингу з регіональною структурою деяких показників наукових організацій.

Згідно з даними табл. 4, рівень регіонального зв'язку за ступенем убунання такий:

- 1) кількість організацій сфери інжинірингу та чисельність працівників, які були задіяні в наукових дослідженнях і розробках (наукових організацій);
- 2) кількість організацій сфери інжинірингу та кількість організацій, які здійснювали наукові дослідження і розробки;
- 3) чисельність персоналу організацій сфери інжинірингу та чисельність працівників, які були задіяні в наукових дослідженнях і розробках (наукових організацій);
- 4) чисельність персоналу організацій сфери інжинірингу та кількість організацій, які здійснювали наукові дослідження і розробки.

За іншими чинниками регіональний зв'язок майже відсутній.

При цьому не варто визначати якісь із них у ролі чинника, а якісь у ролі результату. Не слід також бачити між ними прямий функціональний зв'язок. Однак якщо регіо-

Середня структура основних показників наукових організацій за регіонами протягом 2014–2017 рр.

Регіон	Значення середньої структури за регіонами, %		
	кількості організацій, які здійснювали наукові дослідження і розробки	чисельності працівників, які були задіяні в наукових дослідженнях і розробках	грошових обсягів виконання робіт наукових організацій
Україна	100,00	100,00	100,00
Вінницька область	2,09	0,69	0,33
Волинська область	1,00	0,30	0,12
Дніпропетровська область	5,84	9,69	11,91
Донецька область	1,82	0,24	1,85
Житомирська область	0,93	0,41	0,18
Закарпатська область	0,93	0,64	0,31
Запорізька область	2,99	4,38	4,42
Івано-Франківська область	1,78	0,58	0,34
Київська область	2,88	1,89	1,72
Кіровоградська область	1,54	0,51	0,40
Луганська область	1,58	0,37	0,42
Львівська область	7,42	4,86	2,57
Миколаївська область	2,61	2,30	3,02
Одеська область	4,94	3,32	1,93
Полтавська область	2,16	1,29	0,50
Рівненська область	1,17	0,37	0,10
Сумська область	1,61	2,56	1,14
Тернопільська область	1,27	0,39	0,10
Харківська область	16,30	16,29	18,28
Херсонська область	1,96	0,74	0,36
Хмельницька область	0,82	0,37	0,13
Черкаська область	2,06	0,77	0,69
Чернівецька область	1,96	0,86	0,47
Чернігівська область	1,51	0,74	0,39
м. Київ	30,83	45,45	48,30

Таблиця 4

Відхилення за модулем між значенням середньої питомої ваги основних показників наукових організацій за регіонами від середньої питомої ваги за регіонами основних показників наукових організацій

Регіон	Відхилення питомої ваги за модулем, %								
	чинник - кількість організацій, які здійснювали наукові дослідження і розробки			чинник - чисельність працівників, які були задіяні в наукових дослідженнях і розробках			чинник - грошові обсяги виконання робіт наукових організацій		
	КОСІ	ЧПОСІ	ОРПОСІ	КОСІ	ЧПОСІ	ОРПОСІ	КОСІ	ЧПОСІ	ОРПОСІ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Україна	34,94	45,55	78,45	26,22	40,88	54,35	66,62	51,68	50,85
Вінницька область	0,52	1,92	2,29	0,04	1,36	1,72	1,09	0,32	0,68
Волинська область	0,71	1,40	1,58	0,08	0,78	0,95	0,75	0,05	0,12
Дніпропетровська область	1,25	2,60	4,83	1,90	1,96	4,18	1,40	5,25	7,47
Донецька область	1,47	3,05	1,43	2,23	3,81	2,20	3,66	5,24	3,62
Житомирська область	1,30	1,83	2,05	0,57	1,09	1,31	0,55	0,03	0,19
Закарпатська область	1,12	1,41	1,74	0,09	0,37	0,71	0,66	0,37	0,04
Запорізька область	0,95	0,44	0,49	0,07	1,32	1,37	1,70	3,10	3,14
Івано-Франківська область	1,19	2,40	2,63	0,10	1,11	1,34	0,85	2,06	2,29
Київська область	3,19	4,18	4,36	0,03	0,96	1,13	1,38	2,37	2,55
Кіровоградська область	0,34	0,69	0,80	0,71	0,32	0,43	1,27	0,24	0,13
Луганська область	0,42	0,78	0,74	1,79	2,99	2,95	1,32	2,52	2,48
Львівська область	1,36	1,20	3,48	1,35	1,21	3,50	4,67	2,11	0,17
Миколаївська область	0,25	0,06	0,66	0,79	0,48	1,20	1,52	1,21	1,92

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Одеська область	0,63	2,25	3,64	0,46	1,17	2,56	0,75	0,87	2,26
Полтавська область	1,03	1,90	2,69	0,41	1,28	2,07	0,81	1,68	2,47
Рівненська область	1,26	2,06	2,32	0,17	0,97	1,24	0,84	0,04	0,23
Сумська область	0,38	0,56	0,85	0,08	0,87	0,55	0,85	1,80	0,38
Тернопільська область	0,25	1,14	1,43	0,28	0,61	0,90	0,98	0,10	0,19
Харківська область	9,26	-9,24	11,23	6,16	6,15	8,14	9,77	9,76	11,75
Херсонська область	0,60	0,62	1,00	0,93	0,29	0,67	1,67	0,45	0,07
Хмельницька область	1,54	2,00	2,24	0,54	1,00	1,24	0,35	0,11	0,34
Черкаська область	0,33	1,61	1,69	0,47	0,82	0,90	1,51	0,22	0,15
Чернівецька область	0,70	0,40	0,78	1,32	0,22	0,16	1,82	0,72	0,34
Чернігівська область	0,34	1,11	1,46	0,48	0,29	0,64	1,15	0,38	0,03
м. Київ	4,54	19,16	22,01	5,19	9,44	12,29	25,29	10,67	7,82

У таблиці прийнято позначення:

КОСІ – кількість організацій сфери інжинірингу;

ЧПОСІ – чисельність персоналу організацій сфери інжинірингу;

ОРПОСІ – обсяг реалізації робіт організації сфери інжинірингу.

нальна структура між досліджуваними показниками аналогічна, то можна розглядати доцільність гіпотези впливу на два види організацій однакових причин. Якщо в процесі регіонального розміщення і концентрації наукових організацій важливу роль відіграє науково-технічна та інноваційна інфраструктура в країні, частиною якої, до речі є й самі наукові організації, то ця ж інфраструктура впливає і на регіональну концентрацію основних чинників діяльності організацій сфери інжинірингу.

Якщо концентрація основних чинників діяльності організацій сфери інжинірингу не на 100% відповідає регіональному розподілу промислових підприємств, то частина регіональних інноваційних проектів реалізується за участю досліджуваних організацій, що розташовані в інших регіонах. Наявність такої практики свідчить про

відсутність суттєвих бар'єрів міжрегіональної взаємодії виконавців та замовників проектно-кошторисної документації.

Висновки. За допомогою метода аналізу відхилень структури показників за регіонами обґрунтовано доцільність розгляду гіпотези, що важливим чинником регіональної концентрації чинників діяльності організацій сфери інжинірингу є соціальна, а також науково-технічна та інноваційна інфраструктура, що в сукупності має більше значення для відповідної концентрації порівняно з орієнтацією на замовників своїх робіт. Відсутність суттєвих бар'єрів у міжрегіональній взаємодії дає змогу організаціям сфери інжинірингу та основним замовникам проектно-кошторисної документації знаходитися в різних регіонах країни.

Список використаних джерел:

1. Голомб В.В. Аналіз сучасного стану та проблем розвитку інноваційної діяльності у Запорізькому регіоні. *Економіка та управління національним господарством*. 2017. № 11. С. 72–76.
2. Манаєнко І.М., Кондратюк А.А. Розвиток міжнародного інжинірингу: світові тенденції та вітчизняні реалії. *Актуальні проблеми економіки та управління*. 2017. № 11. С. 207–211.
3. Чубатюк Ю.В., Некіпелова І.В. Проблеми та перспективи розвитку інжинірингу в Україні. *Економічний простір*. 2010. № 11. С. 29–35.
4. Ситник О.Б. Досвід інжинірингової діяльності в сучасному економічному просторі. *Економіка та управління підприємствами машинобудівної галузі: проблеми теорії та практики*. 2013. № 4(24). С. 104–116.
5. Городинська Н.А. Чинники формування та розвитку інжинірингової діяльності машинобудівельних підприємств. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. 2013. № 763. С. 9–16.
6. Валентюк І., Сухенко В., Сич Н. Інституційне забезпечення розвитку територій України. *Вісник Національної академії державного управління*. 2009. № 4. С. 119–130.
7. Димченко О.В., Димченко В.В., Шевчук В.В. Специфіка управління інноваційним розвитком в контексті просторово-мережної взаємозалежності. *Економіка та управління підприємствами машинобудівної галузі: проблеми теорії та практики*. 2009. № 2(6). С. 46–56.
8. Моргачов І.В. Особливості регіонального розвитку організацій сфери інжинірингу України. *Вісник Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля*. 2009. № 12(142). Т. 2. С. 203–208.
9. Моргачов І.В. Методичні основи аналізу розвитку науково-технічних систем. *Прометей*. 2012. № 1(37). С. 174–179.

ВЛИЯНИЕ НА ПРОЦЕССЫ РЕГИОНАЛЬНОЙ КОНЦЕНТРАЦИИ ОРГАНИЗАЦИЙ СФЕРЫ ИНЖИНИРИНГА НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКОЙ И ИННОВАЦИОННОЙ ИНФРАСТРУКТУРЫ

Аннотация. Рассмотрены причины региональной концентрации организаций сферы инжиниринга и основных факторов их деятельности. С помощью метода анализа отклонений структуры показателей по регионам обоснована целесообразность рассмотрения гипотезы, что важной причиной региональной концентрации факторов деятельности организаций сферы инжиниринга является социальная, а также научно-техническая и инновационная инфраструктура, что в совокупности имеет большее значение для соответствующей концентрации по сравнению с ориентацией на заказчиков своих работ. Согласно указанному методу сравнивалась региональная структура ВРП и основных показателей организаций сферы инжиниринга по регионам Украины. В дополнение к этому сравнивалась региональная структура основных показателей научных организаций. Такие субъекты хозяйствования при этом рассматривались в качестве инновационной инфраструктуры. Сравнение региональной структуры приведенных факторов не позволило доказать стопроцентное соответствие, однако определенный уровень такого соответствия был обнаружен. Апробация авторского метода определения отклонений региональных структур позволила осуществить ранжирование соответствия исследуемых факторов. Уточнено, что отсутствие существенных барьеров в межрегиональном взаимодействии позволяет организациям сферы инжиниринга и заказчикам проектно-сметной документации находиться в разных регионах страны.

Ключевые слова: организации сферы инжиниринга, научные организации, валовой региональный продукт, инновационно-инвестиционный проект, научно-техническая и инновационная инфраструктура, проектно-сметная документация.

INFLUENCE ON THE PROCESSES OF REGIONAL CONCENTRATION OF ORGANIZATIONS OF THE SPHERE OF ENGINEERING OF THE SOCIAL, SCIENTIFIC, TECHNOLOGICAL AND INNOVATIVE INFRASTRUCTURE

Summary. The purpose of the article is to clarify the causes of regional concentration of organizations in the field of engineering and the main factors of their activities. Regional organizations of the sphere of engineering directly participate in the implementation of regional and national innovation and investment projects, which determines the relevance of research of factors and patterns of their concentration in those or other regions. Research methodology is based on the definition of the difference by the module of the specific gravity of the distribution by regions of the factor and the result of its influence. If the corresponding difference is not minimal, then there is a weak link between the investigated factors. The reasons of regional concentration of main factors activity of organizations in the field of engineering are considered. Using the method of analysis of deviations of the structure of indicators by regions, it is justified the hypothesis that an important reason for the regional concentration of factors of activity of organizations in the sphere of engineering is social, as well as scientific and technological and innovation infrastructure, which in aggregate is more important for the corresponding concentration in comparison with the orientation on customers of their works. According to this method, the regional structure of the GRP and the main indicators of the organizations of the sphere of engineering according to the regions of Ukraine were compared. In addition, the regional structure of the main indicators of scientific organizations was compared. At the same time, such business entities were seen as an innovation infrastructure. A comparison of the regional structure of these factors did not allow 100% compliance to be established, but a certain level of such compliance was found. Approbation of the author's method for determining the deviations of regional structures allowed for a ranking of the correspondence of the investigated factors. It is specified that the absence of significant barriers in interregional interaction allows organizations of the sphere of engineering and customers of design and estimate documentation to be located in different regions of the country.

Key words: organizations of the sphere of engineering, scientific organizations, gross regional product, innovation and investment project, scientific and technical and innovation infrastructure, design and estimate documentation.